

koncertní sezona

24 / 25

A7

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE

uvádí 7. abonentní koncert
symfonického cyklu A

PRAŽSKÉ KYTAROVÉ KVARTETO

Marek Velemínský

Eliška Holá

Matěj Freml

Patrick Vacík

kytary

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE

dirigent: **Tomàs Grau**

24. dubna 2025 v 19:00 hodin

Dům kultury Teplice

Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice Since 1838

www.severoceskafilharmonie.cz

Francouzský hudební skladatel a virtuózní klavírista švýcarsko-španělského původu **Joseph-Maurice Ravel** je znám jako impresionistický skladatel, ale zejména jeho pozdní díla nesou výrazné stopy nastupující moderny a neoklasicismu. Celoživotně svobodný a bezdětný bonviván si liboval v elegantním oblečení, silných cigaretách a večírcích, což se mu po úrazu hlavy při divoké jízdě taxíkem stalo osudným. Krátce nato začal trpět potížemi, a ačkoliv byl schopen stále hudbu vnímat a komponovat, ztratil schopnost své myšlenky zachytit do not. Zemřel po nepovedené operaci mozku v Paříži. Příznačné pro Ravela jsou zejména vybroušené složité harmonie na pokraji tonality. Výraz jeho hudby sahá od malátné křehkosti s odkazy na středověkou hudbu přes extrovertní a bujná allegra odkazující ke španělské kultuře, ale i k lehčí francouzské produkci své doby, až k velmi tvrdým, harmonicky výbojným kompozicím.

V roce 1905 Ravel zkomponoval soubor pěti klavírních skladeb s názvem Miroirs (zrcadla), který obsahoval některá z jeho prvních děl inspirovaných španělskou hudbou. Jednou z částí byla **Alborada del gracioso** kterou o čtrnáct let později na objednávku ředitele Ruského baletu v Paříži Sergeje Ďagileva přepsal i pro orchestr „Alborada“ znamená v principu „ranní hudba“. Souvisí s francouzským termínem „aubade“, úsvitem, který má trubadúry, dvořící se za noci dámám, varovat před blížícím se východem slunce. Ve španělské tradici je alborada jednoduše jakákoli hudba hraná za svítání, často u příležitosti oslav nebo k uctění osoby. Ravel však hudbu okořeňuje vtipem a tok hudby vede k velmi živému tanci, který začíná brnkáním na kytaru. Celý název nemá konkrétní překlad. „Gracioso“ byl postavou španělské komedie, geniálním šaškem, groteskním milovníkem i sluhou, který komentuje počínání svých nadřízených. Proto je ve světových jazycích nejčastěji udáván význam „klaunův úsvit“. Dílo se skládá ze dvou živých tanečních částí, oddělených rapsodickou obšírnou písní. Stejně jako klavírní originál začíná skladba imitací hry na kytaru.

Rodák z malého městečka Sagunto u Valencie **Joaquín Rodrigo** sice ve třech letech přišel o zrak, ale toto trápení mu nezabránilo ve studiu hudby. Hudební historie zná mnohé slepé varhaníky a další instrumentalisty, kteří se proslavili jako interpreti, skladatelé či aranžéři. Pro skladatele je však ztráta zraku náročný handicap, s nímž se vyrovnají jen silné povahy. Joaquín Rodrigo se naučil hrát na kytaru a improvizoval taneční melodie ve španělském duchu. Dychtivě naslouchal hudbě Clauda Debussyho, Maurice Ravela a Manuela de Falla a získával cit pro barevné harmonie. Podnikl dokonce cestu do Paříže, kde studoval skladbu u Paula Dukase, velkého mistra impresionistické hudební palety. Dukas Rodrigovu hudební nadání velmi ctil a pomáhal mu v jeho prvních krůčcích v kompozici. Na počátku 20. století se od španělského skladatele v Paříži očekávala exotika v tom smyslu, že bude psát hudbu intenzivněji hispánskou než doma. Říkalo se tenkrát, že nejlepší španělští skladatelé byli Francouzi. Protože těžko bychom v Bizetově Carmen, Chabrierově skladbě España, Debussyho Ibérii nebo Ravelově Boléru našli něco španělštějšího než andaluske tance. Po studentských letech se Rodrigo vrátil do Španělska a věnoval se kompozici. Tam napsal své nejúspěšnější dílo Concierto de Aranjuez pro kytaru a orchestr – skladbu opěvující malebné městečko v úrodné nížině ve Španělsku, kde nikdy nepřeší nadarmo, protože jeho chřest a jahody jsou velmi ceněné.

Velcí mistři kytary – tak nazval Joaquín Rodrigo kytarovou dynastii Romerových, jejíž třetí generace působí na současné scéně. Užil pro ni na míru své **Concierto andaluz**. „Los Romeros“ rozvinuli techniku kytarové hry tak, že „to, co bylo obtížné, se zdálo být snadným“. Pro skladatele to jistě znamenalo velkou inspiraci. Concierto andaluz z roku 1967 není jen poctou čtyřem slavným virtuózům, ale také krajině a hudbě Andalusie, je poetickou evokací zvuků, světla a vůní jejích květin. Španělské rytmy vibrují v andaluských hájích a instrumentální barvy jiskří ve středomořském slunci, zatímco vzduchem zní hudba kytar. Skladatel ve svém díle představuje charakteristiky flamenkovým forem Buleria, Zapateado a Sevillana. Jako vzor pro souhru čtyř sólových kytar s orchestrem posloužila barokní koncertní forma concerta grossa. Téměř půlhodinové dílo se uvádí i k tanci a hudba z něj byla použita v mnohých filmech.

Německý hudební skladatel, klavírista a dirigent **Johannes Brahms** usiloval ve své tvorbě o syntézu starších hudebních forem z období klasicismu a romantismu. Bývá považován za dovršitele díla Ludwiga van Beethovena a za posledního velkého skladatele klasické německé hudební tradice, která sahá přes Mozarta a Haydna až k Bachovi. Jeho život neprovázely skandály a senzace. Pocházel z chudých muzikantských poměrů. Nicméně, hudba byla v té době považována za řemeslo dědičné se z otce na syna, a proto mu ve studiu hudby nikdo nebránil. Jeho osudovým nástrojem se velice brzy stal klavír. Ještě jako dítě začal Brahms vypomáhat rodinnému rozpočtu hraním spolu s otcem v různých lokálech a tančírnách. Zároveň se ale začal projevovat jeho mimořádný talent. V rodině se začalo uvažovat o tom, že by Johannes odcestoval do Ameriky a vystupoval tam jako zázračné dítě. Jeho učitelé se však podařilo tomuto plánu zabránit. Ve čtrnácti letech už byl mladý Brahms profesionálním klavíristou a z roku 1849, kdy mu bylo 16 let, pochází jeho první samostatné klavírní dílo. Již v mládí navázal celoživotní přátelství s významnými osobnostmi své doby, které ovlivnily jeho tvorbu, a sice s Clarou a Robertem Schumannovými a s předním houslistou Josephem Joachimem. Prosadil se zejména v oblasti symfonické hudby, komorní hudby, písňové tvorby a skladeb pro pěvecké sbory. Johannes Brahms žil klidný zajištěný život a nikdy nezapomněl na podporu, kterou v mládí obdržel od starších uznávaných kolegů. Zůstal člověkem velkorysým a laskavým. Když u mladého umělce objevil talent, nezištně mu pomáhal. Udržoval přátelské vztahy s Antonínem Dvořákem a zasloužil se o prosazení jeho díla v Evropě. S Dvořákem byli nejen generační soupeřníci a přátelé. Sdíleli podobné názory na uměleckou tvorbu a navzájem se velice inspirovali.

Symfonie č. 2 D dur, op. 73, vznikla v létě 1877. Brahmsovi bylo přes čtyřicet let a pobýval právě v Pörtschachu am Wörthersee v rakouských Korutanech. Skladbu složil v extrémně krátké době letních prázdnin, uvědomíme-li si, že jeho předchozí (první) symfonii trvalo 21 let, než spatřila světlo světa. Její nečekaný úspěch mu ale dodal odvalu ke zpracování symfonie druhé. Veselá a téměř pastýřská nálada díla často vybízí ke srovnání s Beethovenovou šestou „Pastorální“ symfonií. O tom, že alpská příroda měla na Brahmsa blahodárný vliv, svědčí kromě druhé symfonie i houslový koncert D dur, který zde vznikl o rok později a patří k neoptimističtějším kusům v jeho tvorbě.

První věta začíná jednoduchou figurou kontrabasů, jejíž ozvěny se objevují mnohokrát v průběhu celé symfonie. Na kontrabasy a violoncella navazují Brahmsovy oblíbené lesní rohy a dřevěné dechové nástroje. Střídavě přinášejí klidnou melodii. Bezprostředně po ní postupně vchází gradující něžné vedlejší téma v podání houslí. Třetí téma v podání viol a violoncell je také velmi zpěvné a připomíná pomalý vznešený valčík. Tok hudby se postupně rozšiřuje. Kontrastuje s ním tradiční symfonické Adagio ve druhé větě, s ústředním tématem s těžko uchopitelnou melodickou linkou, o to však půvabnější. Třetí část je tancem s dřevěnými dechovými nástroji v hlavních rolích. Zvláštní rytmické pizzicato smyčců v pozadí dodává větě archaický, až tajemný charakter. Závěrečné Allegro con spirito patří mezi nejspontánnější a nejradostnější projevy v Brahmsově orchestrální tvorbě. Přináší téma odvozené od úvodního kontrabasového motivu z první věty. Pak přichází jakési vážnější zamyšlení. Po hrdinském provedení s velkolepými rytmickými změnami a repríze je celá symfonie zakončena extatickou kódou ve vítězném a slavnostním duchu, která patří mezi nejvzrušivější v dějinách hudby.

Dílo mělo premiéru v roce 1877 s vídeňskými filharmoniky pod vedením Hanse Richtera. Provedení bylo posunuto o tři týdny, protože orchestr byl příliš zaměstnán nacvičováním opery Zlato Rýna Richarda Wagnera, s nímž měl Brahms letité umělecké spory. To však bylo jen drobnou hříčkou ironie, která úspěchu symfonie nemohla zabránit.

Čtyři desetiletí dokonalé souhry, virtuózních výkonů a ojedinělých hudebních zážitků. To je **Pražské kytarové kvarteto**, založené v roce 1984 na Pražské konzervatoři. Od té doby je těleso oceňováno jak odbornou kritikou, tak českým i zahraničním publikem. Kvarteto je zváno na významné hudební festivaly, koncertovalo ve většině zemí Evropy, v USA, na Středním východě a nadchlo posluchače na stovkách koncertů v České republice. Perfektní souhra, osobitý hudební styl a jedinečná barva zvuku čtyř kytar jsou zaznamenány na mnoha nahrávkách pro rozhlas, televizi a na řadě kompaktních disků. Virtuozita jednotlivých členů a široké výrazové schopnosti kvarteta inspirovaly řadu vynikajících českých i zahraničních skladatelů ke zkomponování skladeb přímo pro soubor. Kromě původních skladeb pro čtyři kytary má kvarteto v repertoáru vlastní transkripce skladeb různých stylových období. Současnou sestavu Pražského kytarového kvarteta tvoří Marek Velemínský, Eliška Holá, Matěj Freml a Patrick Vacík. Soubor nabízí pestrý repertoár a inspiruje vynikající skladatele ke tvorbě přímo pro kvarteto. Hudba v podání Pražského kytarového kvarteta hladí po duši, baví i rozšiřuje hudební obzory.

Vedoucí a zakladatel souboru **Marek Velemínský** absolvoval Pražskou konzervatoř ve třídě Jiřího Jirmala a HAMU v Praze u Štěpána Raka. Stal se laureátem mnohých kytarových soutěží a finalistou soutěže Radio-France v Paříži. Pro soubor tvoří transkripce skladeb. **Eliška Holá** (Balabánová) vystudovala Gymnázium s hudebním zaměřením v Praze a Pražskou konzervatoř u Václava Kučery a dále JAMU v Brně u Martina Myslivečka. V rámci programu Erasmus studovala rok pod vedením Paola Pegorara v Grazu. Zvítězila v mezinárodních kytarových soutěžích např. ve Velbertu, Výmaru, Vídni nebo v Kutné Hoře. **Matěj Freml** rovněž absolvoval Gymnázium s hudebním zaměřením v Praze ve třídě Václava Kučery. Ve studiích pokračoval na Konzervatoři v Pardubicích u Petra Saidla, na roční stáži na Hochschule für Musik Franz Listz ve Výmaru u Thomase Müller-Peringa, dále na brněnské JAMU ve třídě Martina Myslivečka a Vladislava Bláhy

a v rámci doktorského studia pod vedením Barbary Marie Willi. Laureát mnoha mezinárodních soutěží (Kutná Hora, Velbert, Výmar, Erwitte, Bělehrad, Rust, Gorizia, Koper, Bratislava, Split) pracuje na JAMU i jako odborný asistent. **Patrick Vacík** studoval nejprve na Pražské konzervatoři ve třídě Václava Kučery a na Konzervatoři v Pardubicích u Petra Saidla, posléze na Musikhochschule Franz Liszt ve Výmaru ve třídě Thomase Müller-Peringa a Ricarda Galléna. Doktorské studium absolvoval na HAMU v Praze pod vedením Štěpána Raka. K jeho úspěchům patří vítězství v mezinárodních kytarových soutěžích v Českých Budějovicích, Kutné Hoře, Bělehradu, Rustu, Weikersheimu nebo v Gorizii. Pedagogicky působí na Pražské konzervatoři a JAMU v Brně.

Nadšený a velice citlivý dirigent **Tomàs Grau** je oceňován pro přesné a jasné gesto a upřímnost svých hudebních vystoupení, během kterých se snaží přenést světlo, jemné emoce každé z partitury a sdílet s publikem svou lásku k hudbě. Rodák z Barcelony studoval hudbu na Conservatorio Superior Municipal de Música ve svém domovském městě. Ve studiu dirigování pokračoval na Escuela Superior de Música de Cataluña, kde absolvoval obor orchestrální dirigování s nejlepším hodnocením. Studium dirigování ukončil na Wiener Meisterkurse. Spolupracoval s mnohými renomovanými sólisty, jako jsou Anne-Sophie Mutter, Maria João Pires, Midori, Patricia Kopatchinskaja, Gautier Capuçon, Ivo Pogorelich, Mischa Maisky, Elisabeth Leonskaja, Javier Perianes, Sabine Meyer, Steven Isserlis, Paul Lewis, Alexei Volodin, Stephen Kovacevich, Seong-Jin Cho, Reinhold Friedrich, Mark Padmore nebo Alice Sara Ott ve všech významných koncertních sálech ve Španělsku, v Carnegie Hall v New Yorku a v Tonhalle Zürich. V současnosti působí jako hudební ředitel Franz Schubert Filharmonia a je často zván jako hostující dirigent do jiných orchestrů, jako například Orquesta Simón Bolívar, Orquesta Nacional de España, Royal Bangkok Symphony Orchestra, Orquesta Filarmónica de Bogotá, Beethoven Philharmonie, Orquesta Filarmónica de Gran Canaria, Orquesta Sinfónica del Principado de Asturias, ADDA Simfònica, Orquesta Filarmónica de Málaga, Orquesta Sinfónica de la Región de Murcia, Orquesta de Córdoba anebo Stuttgarter Kammerorchester. Jeho práce vyšla na nahrávkách značek SONY Classical, ARS Produktion a Discmedi. V nejbližší době jej čeká spolupráce s Maximem Vengerovem, Ermonelou Jaho, Annou Fedorovou a Triem Ludwig.

PROGRAM:

Maurice Ravel (1875–1937)
Alborada del gracioso

Joaquín Rodrigo (1902–1999)
Andaluský koncert pro 4 kytary

Tiempo de Bolero
Adagio
Allegretto

Přestávka

Johannes Brahms (1833–1897)
Symfonie č. 2 D dur, op. 73
Allegro non troppo
Adagio non troppo
Allegretto grazioso (quasi andantino)
Allegro con spirito

60.

Záštitu převzali: ministr kultury Mgr. Martin Baxa
primátor statutárního města Teplice Bc. Jiří Štábl, hejtman Ústeckého kraje Mgr. Richard Brabec

HUDEBNÍ FESTIVAL LUDWIGA VAN BEETHOVENA

ZAHAJOVACÍ KONCERT FESTIVALU TEPLICE

Koncertní sál Domu kultury
čtvrtek 22. 5. 2025 v 19:00 hodin

Program:
Jules Massenet

Máří Magdaléna

drama o třech dějstvích na text Louise Galleta

Účinkují:

Jana Sibera - soprán, Marie Magdaléna
Václava Krejčí Housková - alt, Marta, sestra Marie Magdalény
Tomáš Černý - tenor, Ježíš
Gustáv Beláček - bas, Jidáš

Český filharmonický sbor Brno
sbormistr:

Petr Fiala
Severočeská filharmonie Teplice
dirigent:
Petr Vronský

Plné vstupné: 300 Kč

abonentí SČF Teplice, hosté Lázní Teplice, studenti, senioři, děti a držitelé průkazu ZTP 50% sleva
Prodej vstupenek: Pokladna Domu kultury Teplice, tel.: 417 515 940 | e-mail: pokladna@dkteplice.cz | Online rezervace: www.dkteplice.cz, www.ticketportal.cz

Oficiální partneri festivalu

Festival podporují

Předprodej a rezervace vstupenek

Festivalové koncerty v Teplicích:
Pokladna Domu kultury Teplice
pondělí–pátek 9:00–20:00 hodin
sobota–neděle 12:30–20:00 hodin
telefon: 417 515 940 | e-mail: pokladna@dkteplice.cz
online rezervace: www.dkteplice.cz, www.ticketportal.cz

Festivalové koncerty mimo Teplice:
online rezervace:
telefon: 778 888 013 | e-mail: sevfilharmonie@seznam.cz
prodej vstupenek:
hodinu před začátkem koncertu v místě jeho konání

PŘÍŠTÍ PROGRAM

SYMFONICKÝ CYKLUS B | KONCERT 7

15. května 2025 v 19:00 hodin

Dům kultury Teplice

Program:

Wolfgang Amadeus Mozart

Kouzelná flétna, předehra z opery

Wolfgang Amadeus Mozart

Koncert pro housle č. 3 G dur, KV 216

Igor Stravinskij

Svěcení jara

Účinkují:

Jiří Vodička – housle

Severočeská filharmonie Teplice

dirigent: **Petr Vronský**

Severočeská filharmonie Teplice

tel.: 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz

www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.

Během koncertů je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.
Zároveň prosíme návštěvníky, aby před začátkem koncertů vypínali své mobilní telefony.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje

TEPLICE

MINISTERSTVO
KULTURY

ústecký kraj

Lázně Teplice

SEVEROČESKÁ VODA
NADAČNÍ FOND